

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

כ"ף מנחם-אב, ה'תשכ"ט

חלק א – יוצא-לאור לש"פ ואתחנן, י"ג מנחם-אב, ה'תשע"ד

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים וארבע לבריאה

שנת השבעים להסתלקות-הילולא של כ"ק הרלוי"צ ז"ל

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ ואתחנן, י"ג מנחם-אב הבעל"ט — הננו מוציאים לאור חלק ראשון מהתוועדות כ"ף מנחם-אב, ה'תשכ"ט, הנחה בלתי מוגה (חלקים הבאים י"ל אי"ה בשבועות הקרובים).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מ"אגרות-קודש", שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

וא"ו מנחם-אב, ה'תשע"ד
שנת השבעים להסתלקות-הילולא של כ"ק הרלוי"צ ז"ל
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2014 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch, Inc.

5774 • 2014

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בס"ד. שיחת יום ב' פ' ראה, כ"ף מנחם-אב, ה'תשכ"ט.

בלתי מוגה

א. הסדר בהתוועדות זו (בקשר ליאָרצייט-הילולא) — שמתחילים ב"סיום"!¹

ובהקדמה — שיש לקשר זאת גם עם פרשת השבוע, שנחלקת לשבעה חלקים, כנגד שבעת ימי השבוע, ולכן ישנה גם התקנה הידועה, שנוסף על שיעורי לימוד שונים שצריכים להיות וישנם אצל כל אחד, כל חד וחד לפום שיעורא דילי, ישנו גם השיעור ללמוד בכל יום פרשה חומש עם פירוש רש"י בחלק הפרשה ששייך ליום זה: ביום ראשון בשבוע — מהתחלת הסדרה עד שני, ועד"ז ביום שני — משני עד שלישי, וכן בשאר ימי השבוע, כך, שבמשך השבוע מסיימים את כל הסדרה.

ובזה נכלל גם ביאור ההוראה בחיים — כפתגם רבינו הזקן², בעל התניא (פוסק בפנימיות התורה) והשולחן-ערוך (פוסק בנגלה דתורה), שמפרשת היום יכולים ללמוד הוראה בנוגע לחיי היום וכל המאורעות הקשורים עם יום זה.

ו"לא דבר ריק הוא"³, "ואם הוא ריק, מכם הוא"⁴, כך, שאם רק ילמד ויתעמק בפרשת היום, בודאי ימצא מה שביכלתו ללמוד מחלק זה בחומש לגבי חייו ביום זה, ואם עדיין לא מצא, הרי זה סימן שלא למד מתוך העמקה ויגיעה ("יגיעת"⁵), ולכן לא מצא ("מצאת"⁵) עדיין את הלימוד וההוראה שיש בחלק זה שבתורה בנוגע לחייו ביום זה.

ובכן: בחלק פרשת השבוע ששייך ליום זה, משני עד שלישי, ישנם כמה פרטים שכללות ענינם קשור עם בית-המקדש:

בהמשך למ"ש בחלק הפרשה שלומדים ביום ראשון (עד שני) שישנו "המקום אשר יבחר ה' .. לשום את שמו שם"⁶,

— והיינו, שבו יהי' נראה אלקות בגלוי, כי, בנוגע לעצם המציאות דאלקות, שלא בגלוי, הרי "את השמים ואת הארץ אני מלא"⁷,

(3) האזינו לב, מז.

(4) ירושלמי פאה פ"א ה"א. וש"נ.

(5) מגילה ו, ריש ע"ב.

(6) פ' ראה יב, ה.

(7) ירמ' כג, כד.

(1) ראה גם שיחות כ"ף מנ"א תשי"ד; תשי"ט בתחלתם (תו"מ ח"ב ע' 147; חכ"ו ע' 156).

(2) סה"ש תש"ב ע' 29 ואילך (נעתק

ב"היום יום" ב חשון).

"לית אתר פנוי מיניי"⁸, "אפילו סנה" (כפי שלמדו חז"ל במדרש⁹), והחידוש שבביהמ"ק שהי' זה בגלוי, ועד להמסופר במשנה¹⁰ שבכל יום ויום היו בביהמ"ק נסים גלויים שכל אחד הי' יכול לראותם —

ממשיך בשיעור דיום שני (משני עד שלישי)¹¹: "והי' המקום אשר יבחר ה' אלקיכם בו לשכן את שמו שם שמה תביאו את כל אשר אנכי מצוה אתכם", ומונה פרטי הדברים: "עולותיכם וזבחיכם (קרבנות) מעשרותיכם ותרומת ידכם (אלו הביכורים)¹² וגו'", וממשיך¹³: "השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום גו' כי אם במקום אשר יבחר גו' — שזהו בית-המקדש.

ובענין זה היו כמה דרגות בהשתלשלות הזמן — כמסופר בסיום מסכת זבחים¹⁴ [שכללותה הו"ע הקדשים (שזהו הפירוש ד"זבחים": הקרבנות שהיו זבחים ומביאים מהם קרבן לה'), והיא גם המסכת הראשונה של כל סדר קדשים] אודות הסדר בהקרבת הקרבנות, כפי שלמדים מהפסוקים שבפרשתנו:

"עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות¹⁵, ועבודה בבכורות, ומשהוקם המשכן נאסרו הבמות, ועבודה בכהנים, קדשי קדשים נאכלין לפני מן הקלעים, וקדשים קלים בכל מחנה ישראל. באו לגלגל (כשעברו את הירדן והוקבע אוהל מועד שם שבע שנים שכבשו ושבע שחלקו), הותרו הבמות, קדשי קדשים נאכלין לפני מן הקלעים וקדשים קלים בכל מקום. באו לשילה, נאסרו הבמות, ולא הי' שם תקרה, אלא בית אבנים בלבד מלמטן והיריעות מלמעלן, והיא היתה מנוחה, קדשי קדשים נאכלין לפני מן הקלעים, וקדשים קלים ומעשר שני בכל הרואה (במקום שרואין משם את שילה). באו לנוב וגבעון (כשחרבה שילה ונלקח הארון), הותרו הבמות, קדשי קדשים נאכלין לפני מן הקלעים, קדשים קלים בכל ערי ישראל (דהא בכל מקום שהוא שם עושה במה ומקריבו). באו לירושלים¹⁶, נאסרו הבמות, ולא הי' להן היתר, והיא היתה נחלה וכו'".

והסיום הוא בנוגע לדיני במה גופא: "ומה בין במת יחיד לבמת

8) תקו"ז תנ"ז (צא, סע"ב). ת"ע (קכב, ב).

9) שמו"ר פ"ב, ה.

10) אבות פ"ה מ"ה.

11) שם, יא.

12) פרש"י שם, יז.

13) שם, יג-יד.

14) קיב, ב ואילך (ובפרש"י).

15) והיינו, שכל אחד הי' יכול להעמיד

מזבח בכל מקום שירצה, ולהקריב עליו

הקרבנות שמותר להקריבם בכמה.

16) לא כיבוש ירושלים, אלא ביאת הארון

(לאחרי שנלקח משילה) לירושלים בביהמ"ק,

בזמן שלמה, משא"כ כיבוש ירושלים הי' כבר

ע"י דוד המלך ויבוי שנים לפני"ז.

ציבור (גלגל נוב וגבעון) וכו', ומונה פרטי הדינים שיש ב"במת ציבור" ולא ב"במת יחיד", ויש גם מה ש"שוין בזה ובזה" — הן במשנה, והן בגמרא באריכות השקו"ט.

ב. הביאור בסיום מסכת זבחים — דלכאורה, "מאי דהוה הוה"¹⁷, ולמאי נפק"מ פרטי הדינים ד"במה" בזמן הזה.

ודוחק לומר שכל אריכות הדברים בגמרא היא רק בנוגע למציאות רחוקה שצריך "לאורינהו" לאוה"ע (להורותם וללמדם איך להקריב עולות לשם בכל מקום שירצו)¹⁸ איך להקריב בבמה שלהם (ולא בנוגע לבנ"י עצמם, שכיון שמצווין על שחוטי חוץ¹⁹, "אסור לסייען", ורק "לאורינהו שרי, כי הא דאיפרא דהורמיז . . שדרה קורבנא כו"²⁰). ובפרט שכמה מדיני במה נלמדים מכתובים שבהם נאמר "דבר אל בני ישראל", ומסתבר לומר שגם פרטי דינים אלו נוהגים רק בבמת ישראל²¹.

ויש לומר, שנפק"מ גם בנוגע לקרבן של ישראל — ע"פ ציווי נביא נולדעת הרמב"ם, שמבאר כו"כ פרטים²² בנוגע לנבואה²³, ולא הזכיר כלל הגבלות של זמן — נבואה בזמן הזה לא רק אפשרית, אלא "תחזור הנבואה לישראל כו"²⁴ קודם ביאת המשיח²⁵] להקריב בבמה בתור הוראת שעה.

17 יומא ה, ב. ובכ"מ.

18 ראה פיה"מ להרמב"ם זבחים שם.

19 וגם בזמן הזה לאחרי שחרב ביהמ"ק — הרי כיון ש"קדושת המקדש וירושלים מפני השכינה ושכינה אינה בטלה", ו"לפיכך מקריבין הקרבנות כולן אע"פ שאין שם בית בנוי" (רמב"ם הל' ביהב"ח ספ"ו), ישנו איסור של שחוטי חוץ גם בנוגע לסיוע לגוי.

20 זבחים קטז, ב.

21 ולהעיר, שא' מדיני במה — ש"המום פוסל בהן" (זבחים בסופה), והרי דיני מומין אצל בני"הם באופן אחר לגמרי מדיני מומין אצל גוים, וכלשון הידוע (בסיפור הגמרא (גיטין נו, א) בנוגע לחורבן, שהתחלתו היתה מזה שהטיילו מום בקרבן של גוי): "בדוקין שבעין . . דלדין הוה מומא, ולדידהו לאו מומא הוא".

22 וכמו: "כל נביא שיעמוד לנו ויאמר שה' שלחו, אינו צריך לעשות אות כאחד מאותות משה רבינו או כאותות אליהו ואלישע שיש בהם שינוי מנהגו של עולם . . אין אומרין לו

קרע לנו הים או החי' מת וכיוצא באלו, ואחר כך נאמין כך, אלא אומרים לו, אם נביא אתה אמור דברים העתידים להיות, והוא אומר, ואנו מחכים לראות היבואו דבריו אם לא יבואו, ואפילו נפל דבר קטן בידוע שהוא נביא שקר" (ולא כמו "המעוננים והקוסמים . . (ש)מקצת דבריהם מתקיימין ומקצתן אין מתקיימין, כענין שנאמר (ישעי' מז, יג) יעמדו נא ויושיעוך הוברי שמים החוזים ככוכבים מודיעים חדשים מאשר יבאו עליך, מאשר ולא כל אשר . . אבל הנביא, כל דבריו קיימין כו" — רמב"ם הל' יסוה"ת פ"י ה"א-ג).

23 ש"מיסודי הדת לידע שהאל-מנבא את בני האדם כו" (רמב"ם שם רפ"ז), "מדע שמגיע מהבורא ללב בני האדם" (שם הל' תשובה פ"ג ה"ח).

24 "אגרת תימן" פ"ג.

25 ובפשטות — שאליהו הנביא, מבשר טוב, מבשר הגאולה, יבוא "לפני בוא יום ה' הגדול והנורא" (מלאכי ג, כג) — קודם ביאת

[ובהקדם דבר תמוה לכאורה בנוגע להמובא בכ"מ (הן בגמרא, ועד לפסק הלכה ברמב"ם) אודות התוקף של נביא — שיש מה שבתקפו לפעול, ומה שאינו שייך לענין הנבואה, ובלשון הגמרא במסכת ב"ב²⁶: "חכם עדיף מנביא", היינו, שיש ענינים שיכול לפעול "חכם", להיותו "למדן" בתורה, אבל לא "נביא" בכח הנבואה, כיון שלא על זה ניתנה נבואה.

וכללות הענין בזה — שהתורה "לא תהא מוחלפת"²⁷, וכל פרטי דיני התורה נצחיים הם, על כל המדינות ועל כל הזמנים — אא"כ התורה עצמה פוסקת שדין זה קשור עם ביהמ"ק או עם א"י בלבד, או שקשור עם זמן מיוחד בלבד, כמו דיני שבת ויו"ט וכיו"ב, שהתורה עצמה אומרת שדינים אלו אינם שייכים בימות החול; אבל כשיש דין בתורה ללא תנאים שקשור עם זמן מיוחד או מקום מיוחד — הרי זה כלל בתורה שאף אחד אינו יכול להחליף ולשנות זאת.

וכפסק הרמב"ם²⁸ ש"האומר שהבורא החליף מצוה זו במצוה אחרת וכבר בטלה כו' כופר בתורה" — לא רק בדין זה, אלא בכל התורה כולה, כיון שהתורה היא ענין אחד שלם, ואי אפשר להסיר ממנה חלק מסויים, שקשור עם התורה כולה.

[וכמדובר כמ"פ²⁹, שיש חילוק עיקרי בין מי שיודע שחטא לבין מי שמצדיק את הנהגתו, באמרו, שבעבר היו צריכים לקיים את התורה בשלימותה, אבל מגיע זמן שצריך לעשות שינויים בתורה, כיון שנשתנו העתים והזמנים, או שנשתנה המקום, כהלשון הידוע³⁰: "אמעריקע איז אַנדערש" ...!

הוא יודע שהתורה אומרת כך וכך, אלא ש"אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא"³¹, ומאיזה סיבה לא הי' יכול לעמוד נגד יצרו, ונכשל ולא קיים מצוה, או עבר עבירה, וכיון ש"לא ידח ממנו נדח"³², בודאי שלאח"ז ישוב בתשובה; אבל אין רצונו לפגוע בתורה ח"ו ולומר שנעשה בה שינוי.

הלי' יסוה"ת רפ"ט. הלי' מלכים פי"א סה"ג.
פיהמ"ש סנהדרין פ' חלק יסוד התשיעי.
28) הלי' תשובה שם.
29)
30) ראה סה"ש תש"ו ע' 53. וש"נ.
31) קהלת ז, כ.
32) ע"פ שמואל"ב יד, יד. וראה הלי' ת"ת לאדה"ז פ"ד סה"ג. וש"נ.

משיח, ועאכו"כ קודם בנין ביהמ"ק, שהרי הרמב"ם פוסק (הלי' מלכים ספי"א) שמשח יבנה ביהמ"ק במקומו, וא"כ, צ"ל תחילה ביאת משיח, ולאחרי משך זמן יהי' על ידו בנין ביהמ"ק, ואילו הנביא מבשר הגאולה, יבוא קודם ביאת המשיח.
26) יב, א.
27) עיקר הט' מי"ג העיקרים. וראה רמב"ם

וזהו גם המדובר כמ"פ³³ אודות דיוק הלשון "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה"³⁴: אהבת ישראל מהוה יסוד באמונת ישראל, שצריך לאהוב כל אחד מישראל, אפילו מי שנמצא בריחוק ביותר ממנו, גם במוכן הרוחני; אבל באיזה אופן צריכה להיות האהבה? — באופן ש"מקרבן לתורה": לקרב את פלוני לתורה, ולא להוציא את התורה ממקומה, כדי לשנות ולהתאים אותה לרצון (וליתר דיוק: לתאוה) של אדם פלוני או מקום פלוני].

ובענין זה מתבטא התוקף של נביא:

כללות הענין של פסקי דינים — אינו שייך לנבואה. כדי לפסוק דינים צריך ללמוד מתוך יגיעה, כדברי הגמרא³⁵: "לא יגעת ומצאת אל תאמין". — צריכים אמנם לבקש סיוע מהקב"ה להצליח ולכוין אל האמת, אבל לאח"ז צריך ללמוד בעצמו ולהתייגע עד שיבוא להפס"ד, ו"לא בשמים היא", שאין זה בא ע"י נבואה³⁵.

ועד כדי כך, ש"אם יעמוד איש .. ויעשה אות ומופת ויאמר שה' שלחו להוסיף מצוה או לגרוע מצוה .. או שאמר שאותן המצוות שנצטוו בהן ישראל אינן לעולם ולדורי דורות אלא מצוות לפי זמן היו", הרי זו הוכחה שאינו נביא אמת, וענשו היפך החיים (כפס"ד הרמב"ם³⁶, ע"פ דברי הגמרא³⁷).

אמנם, במה דברים אמורים — "אם אמרו שהדבר נעקר לעולם"; אבל אם הנביא אומר שדין התורה נשאר כמו שהוא, אלא שישנה "הוראת שעה", הוראה מיוחדת מהקב"ה שנאמרה לו בנבואה, שבמאורע חד-פעמי זה צריכים לעשות דבר שע"פ תורה אסור לעשותו (והיינו, שגם בשעת מעשה נשאר דין התורה כמו שהוא), אזי "מצוה לשמוע לו"³⁸.

ועל זה הובאה הדוגמא מאליהו בהר הכרמל:

הר הכרמל — לא הי' בירושלים, ועאכור"כ לא בביהמ"ק. ואעפ"כ בנה שם אליהו מזבח, והקריב קרבן, ועי"ז החזיר את בנ"י בתשובה, עד שזעקו "הוי" הוא האלקים הוי" הוא האלקים", כמסופר בתנ"ך³⁹.

ועל זה אומר הרמב"ם³⁸: "אילו שאלו את אליהו ואמרו לו, היאך נעקור מ"ש בתורה¹³ פן תעלה עולותיך בכל מקום ונכנ"ל ש"באו

37) סנהדרין פט, ב.

38) רמב"ם שם ה"ג.

39) מלכים-א יח, לט.

33) ראה תו"מ ח"ו ע' 64. וש"נ.

34) אבות פ"א מ"ב.

35) נצבים ל, יב. וראה ב"מ נט, ב.

36) ה' יסוה"ת פ"ט ה"א.

לירושלים נאסרו הבמות, ולא הי' להן היתר"]⁴⁵, הי' אומר, לא נאמר אלא המקריב בחוץ ועולם חייב כרת. . אבל אני אקריב היום בחוץ בדבר ה' כדי להכחיש נביאי הבעל", והיינו, שאליהו עצמו אומר שהאיסור דשחוטי חוץ בתקפו עומד גם עתה, אלא שישנה "הוראת שעה" שנאמרה בנבואה, שכדי להציל את בני מנביאי הבעל, שהתאספו בהר הכרמל, צריך לבנות שם מזבח ולהקריב קרבן.

וכיון שזוהי נבואה שנאמרה בתור הוראת שעה — אין זה פוגע בשלימות התורה, כיון שהתורה עצמה אמרה "אליו תשמעון"⁴⁶, "אם יאמר לך הנביא עבור על דברי תורה. . לפי שעה. . מפני שהוא נביא מצוה לשמוע לו, וגם בזה נאמר אליו תשמעון" (ובלבד שאין זה קשור עם עבודה זרה)⁴⁸.

וחידוש גדול יותר ע"פ מ"ש הרגצ'ובי⁴¹ בכיבור דברי הירושלמי⁴² שאליהו הנביא אמר "ובדברך עשיתי"⁴³, "בדיבורך עשיתי", "דזהו דין דעפ"י נביא יכולין להקריב בכמה בשעת מקדש, ואין עליו שם שחוטי חוץ כלל", ולא שע"פ הוראת שעה עוברים על ציווי התורה (ונפק"מ לדינא — "דיכול להקריב אח"כ בביהמ"ק")⁴⁴.

וי"ל שיש יתרון בהקרבה בכמה ע"פ נביא לגבי ההקרבה בשעת היתר הבמות — שפעולת ההקרבה היא גם בהאדס, ע"ד מעלת ההקרבה בביהמ"ק לגבי ההקרבה בכמה⁴⁵, שפעולת ההקרבה⁴⁶ היא גם בהמקום⁴⁷.

45) ובדוגמת החילוק בין לאחרי מ"ת לקודם מ"ת, שאע"פ שקיים אברהם אבינו כל התורה כולה עד שלא ניתנה (יומא כח, ב. וש"נ), הי' זה באופן אחר — דוגמא בעלמא. 46) לשלימות הענין — ראה גם שיחת ש"פ ראה ס"ז (לקמן ע'...).

47) ואפילו לדעת רוב הפוסקים (רמב"ם הל' תרומות פ"א ה"ה הל' ביהב"ח פ"ו הט"ז) שקדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבוא, שלכן הוצרכה להיות לאח"ז קדושת עזרא, הנה כל זמן שביהמ"ק הי' קיים, גם בשעה שלא הקריבו בו קרבנות (כמו בלילה, שאינו זמן הקרבת קרבנות), היתה קדושתו בכל התוקף, להיותו "המקום אשר יבחר ה' אליו לשכן שמו שם"; משא"כ גבי אליהו בהר הכרמל, שלאחרי שנשלמה פעולת הקרבת הקרבן, וכולם זעקו "הוי' הוא האלקים הוי' הוא האלקים", לא נשארה קדושה כלל במקום זה.

40) פ' שופטים יח, טו.

41) נסמן בלקו"ש שבפנים הערה 4.

42) מגילה פ"א הי"א.

43) מלכיסא שם, לו.

44) בסגנון אחר קצת: ההקרבה בכמה ע"פ ציווי הנביא (כפי שלמדים מ"ש בפרשתנו יב, יג) "השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה", "אבל מעלה אתה בכל מקום שיאמר לך הנביא" (ספרי עה"פ) היא בהמשך לציווי ההקרבה בביהמ"ק, והיינו, שבדיני הקרבת הקרבנות יש ב' אופנים: (א) בביהמ"ק, שגם קביעת מקומו ע"י דוד היתה ע"פ נתן הנביא (ראה אנציק' תלמודית (כרך ג) ערך ביהמ"ק ע' רכה. וש"נ), ועד"ז מצינו בגמרא (זבחים סב, א) בנוגע לבית שני, ש"שלשה נביאים עלו עמהם מן הגולה אחד העיד להן על מקום המזבח כו", (ב) "בכל מקום שיאמר לך הנביא".

וזהו הקשר להתחלת המסכת, "כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה" — שהחסרון בקרבן שנזבח שלא לשמו, שאין בכחו לפעול על האדם, מודגש במיוחד בסיום המסכת, שאפילו ההקרבה בבמה (ע"פ נביא) פועלת גם על האדם המקריב, ועאכור"כ בביהמ"ק.

וההוראה מזה, שלכאורה טוב לעשות כל דבר שבקדושה וכו' בביהמ"כ וביהמ"ד ("מקדש מעט") מלעשותו במקום אחר — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס⁴⁸ בלקו"ש ח"ד ע' 70 ואילך.

ג. ויה"ר שע"י לימוד הלכות קדשים יהי' תחילה הענין ד"ונשלמה פרים שפתינו"⁴⁹, ועי"ז יתקרב קיום היעוד דהקרבת הקרבנות בביהמ"ק, במהרה בימינו ובעגלא דידן, בביאת משיח צדקנו, שיבוא ויגאלנו, ובלשון הרמב"ם⁵⁰: "ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל" — לאחרי פרטי הענינים שלפנ"ז שהם הסימן לידע שנסתיימה הגלות ובאה "אתחלתא דגאולה": "ואם יעמוד מלך מבית דוד . . וילחם מלחמות ה' וינצח", שזהו כשנמצאים עדיין בגלות (קודם קיבוץ גלויות), ורק לאח"ז "בנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל", היינו, שעל ידו מתחיל ומסתיים קיבוץ גלויות, ואז, "הרי זה משיח בודאי", וגאולה ודאית.

ולא כדעת הכותבים ואומרים ודורשים וכו'⁵¹ — היפך פסק-דין ברור בדברי הרמב"ם, בחשבם, שכיון שע"ז תהי' הרגשה טובה ליהודי ("עס וועט אים ווערן גוט אויפן האַרצן"), מותר לעקם הלכה ופסק-דין ברור בתורה!

וע"ד המסופר בתנ"ך בנוגע לזמן הגלות (שאז אסור לומר שזה מצב של שלום), שאותם נביאים שאמרו "שלום יהי' לכם"⁵² — פעלו היפך בנין וקיום ביהמ"ק!

ועד"ז כאשר חולקים רח"ל על הרמב"ם, ש"רוח ה' דיבר בו"⁵³, והסכימו עליו הראב"ד, הרדב"ז והבית-יוסף (שגם הוא ממפרשי הרמב"ם), שלא העירו מאומה על הלכה זו (כידוע בכללי הרמב"ם והראב"ד⁵⁴,

48) בשילוב המשך הביאור בשיחת ש"פ 315. וש"נ. ראה.

52) ירמ' ד, יר"ד. כג, יז.

49) הושע יד, ג. 53) שמואל-ב כג, ב. וראה גם לקו"ש

50) הל' מלכים ספי"א. חכ"ד ריש ע' 40. וש"נ.

51) ראה גם מכתב טו"ב כסלו שנה זו 54) ראה בהנסמן בלקו"ש ח"ה ע' 149

בהערה. 52) תו"מ חנ"ב ע' בהערה.

שכאשר הראב"ד אינו מעיר ומגי' בדברי הרמב"ם, הרי זה סימן שמסכים (עמו), והרי הם עמודי ההוראה הפוסקים בישראל, ואין פוסק אחד שיאמר באופן אחר.

וכאשר מנהיגים יהודים בדרך האמת של תורת-אמת, ע"פ פסק-דין ברור בדברי הרמב"ם — הנה אע"פ שאין כאן "תנחומין" שאינם של אמת (שנמצאים כבר ב"אחתלתא דגאולה", בה בשעה שהאמת היא שנמצאים עדיין בגלות וחושך כפול ומכופל), הרי עי"ז שיודעים שזוהי גלות, ולא מתנחמים בכל עניני ניסים וגדולות ונפלאות שאירעו במשך הגלות, אלא תובעים מהקב"ה שהוא מחוייב לקיים את יעודו להוציא את כל אחד מישראל, "ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל"⁵⁵, מעומק הגלות — הרי זה מקרב וממהר וממשיך למטה מעשרה טפחים את הגאולה, בביאת וגילוי משיח צדקנו, "מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו .. ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמות ה'", ויבנה מקדש במקומו ויקבץ נדחי ישראל.

וע"פ המבואר בספרים⁵⁶, הנה העסק והלימוד בהלכות קדשים הוא מהסגולות למהר זאת עוד יותר, שבמהרה בימינו ממש יומשך למטה מעשרה טפחים, ובאופן של טוב הנראה והנגלה,

— כמבואר בחסידות⁵⁷, ש"חבלי משיח" יצאנו כבר י"ח לכל הדעות, ע"י גזירות שהיו כבר, ומכאן ואילך צריכים להיות כל הענינים בטוב הנראה והנגלה —

"בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"⁵⁸, ועם כל הנכסים, כמ"ש⁵⁹ "ונצלתם את מצרים", והרי "כל המלכיות נקראו על שם מצרים"⁶⁰, וכב' הפירושים: "כמצודה שאין בה דגן כו' כמצולה שאין בה דגים"⁶¹, הן בעלמא דאתגליא והן עלמא דאתכסיא (כפי שאאמור"ר פירש וביאר פעם בארוכה⁶²),

ו"שמחת עולם על ראשם"⁶³, ו"הוי' בראשם"⁶⁴.

* * *

58) בא יו"ד, ט.	55) ישעי' כו, יב.
59) שמות ג, כב.	56) ראה ליקוטי הלכות (להחפץ חיים)
60) ב"ר פט"ז, ה.	בהקדמה למס' זבחים. וראה גם תו"מ חנ"ג
61) ברכות ט, ריש ע"ב.	ריש ע' 155.
62) ראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' ער.	57) ראה שער התשובה לאדהאמ"צ ספ"ה.
63) ישעי' לה, יו"ד. נא, יא.	וראה גם שיחת כ"ף מנ"א תשכ"ב סי"ט
64) מיכה ב, יג.	תו"מ חל"ד ס"ע 234). שם ח"נ ע' 53. וש"נ.

הוספה

א

[שבוע דפי' ואתחנן, היתשכ"ז]

בנוגע להענין דכבוד אב ואם – ילמוד בעל פה פסוק מצוה זו שבפרשת שבוע זה ויאמרו ג' פעמים ערב ובקר וצהרים בכל יום – עד שיתוקן המצב. חת"ת.

הוספה
 בנ"ח
 דכבוד אב ואם - ילמוד
 בעל פה פסוק מצוה זו שבפרשת
 שבוע זה ויאמרו ג' פעמים ערב
 ובקר וצהרים בכל יום עד שיתוקן
 המצב
 חת"ת

א

מצילום כתי"ק, על גליון מכתב השואל. להענין דכבוד אב ואם: שמתקשה בקיומו, ושואל עצה בזה. פסוק מצוה זו שבפרשת שבוע זה: ואתחנן ה, טז.

ב

בי"ה, כ"ח סיון, ה'תשכ"ז
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר אברהם שי הרצפלד

שלום וברכה!

זה עתה נתקבל הספר מדברי ימי חייו בתרגומו האנגלי, ועוד הפעם ת"ח בעד מילוי הבטחתו. ואף שלא היי לי פנאי לקראו, אבל מובן שדפדפתי בו, וזה הזכירני ג"כ תוכן שיחתנו.

ובדאי ידוע למר שיש פתגם מיוסד על אחת מהברכות הכי מאליפות של חכמינו ז"ל — **עולמך תראה בחייך**. ואשרי מי שזכה לראות פרי עמלו, ובפרט מושבים עולים ופורחים בארצנו הקדושה. והתקוה שהבנין והפריחה יהיו גם במובן הרוחני, עיירות ומושבים ברוח הארץ אשר ארץ הקדש ייקרא לה בפי כל עמי תבל. ועל פי סגנון סיפורו שסיפר לי מחייו בישיבה, והחמימות שהזכיר עד"ז, מובטחני שזהו ג"כ משאת נפשו שיהי הבנין בגשם וברוח גם יחד.

והרי זה גם מענייני ימים טרופים אלו, אשר כל עמי הארץ קמים על ארצנו הק', אף כי בנוסח שונה אחד מחברו, אבל כולם נועצו לב יחדו לאמור: לסטים אתם.

והתשובה היחידה והכי צודקת כבר נמצאת במאמר תורתנו, תורת חיים, בחלק תורה שבעל פה — וזה עצמו שהודיעו לנו אשר ימים יבואו ואומות העולם יבואו בטענה האמורה, נותנת הבטחון ההחלטי שגם זה יעבור, ואמת מארץ תצמח, ארץ הידועה, היא ארצנו הקדושה. וזה לשון המאמר:

מה טעם פתח (ה' את התורה) בבראשית? משום (תהלים קי"א) כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים. שאם יאמרו אומות העולם לישראל: לסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם: כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה

ב

מר אברהם שי הרצפלד: אגרת נוספת אליו — אג"ק חי"ט אגרת ז'שצז.
הספר מדברי ימי חייו בתרגומו האנגלי: The village builder: a biography of Abraham Herzfeld (ניו יארק, תשכ"ז).

תוכן שיחתנו: בעת "יחידות". — ראה "התקשרות" גליון תרסה ע' 9.
עולמך תראה בחייך: ברכות יז, סע"א.
ואמת מארץ תצמח: תהלים פה, יב.
(תהלים קי"א): פסוק ו.

ונתנה לאשר ישר בעיניו. — ועוד מוסיפים בזה, שיהי זמן שברצונו נתנה לאומות וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו.

ומאלף הדבר, אשר הסיפור מעין נבואה זו בא כפירוש על תחילת התורה, ובפירוש רש"י על התורה. זאת אומרת, אשר מתקופת תחילת הילדות של בני ישראל (כיחיד וגם כצבור), שאז מתחילים ללמדו מקרא עם פירוש המקובל והכי עממי, פירוש רש"י — באה נבואה האמורה.

כבוד ובברכה לאורך ימים ושנים טובות ופוריות.

ימים אלו קבלתי מכתב מכפר חב"ד על דבר ביקורו שם, ואשר מסר פ"ש ותוכן שיחתנו כאן. ותודה לבבית על האמור, וכן כמוכן ופשוט על עזרתו שהבטיח להם גם לעתיד לביסוס הכפר והתפתחותו.

ג

[יום ב' פ' ואתחנן, י"א מנ"א, ה'תשכ"ה]

ת"ח על הבשו"ט.

אזכיר עה"צ שיהא בהצלחה רבה.

להחזיר המצוי"ב.

הרשימה בכלל טובה — בכ"ז ועפמשי"נ טובים השנים גו' — כדאי

ג

מהעתקה. מענה למו"ה משה פנחס הכהן כ"ץ, על גליון מכתבו בתאריך זה — בו כותב: הנני בזה להודיע כי פעלנו בעזה"י אשר הראדיץ סטיישאן בההרים wvos נותן 15 מינוט (בלי שום תשלום) בכל יום ה' בשעה 10 לילה להשמיע משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א. והפעם הראשון יהי אי"ה ביום ה' הבע"ל.

הכינותי השידור הראשון ליום ה' הבע"ל משיחת כ"ק אד"ש על הרש"י דסוף פ' דברים*. וכן סדרתי הקדמה בערך.

אם לא אטריח את כ"ק אד"ש הייתי מבקש, אחרי שזהו בפעם הראשון במקום חדש, אם אפשר שכ"ק אד"ש יעבור את השיחה ולהגיה במקום שצריך... הנני מבקש סליחה מה שהנני מטריח את כ"ק אד"ש בזה, כי הלא זהו לטובת ולזכות הרבים.

הנני מסג"פ ג"כ רעליעס אשר הרה"ח ר"י קרינסקי שי' עשה עבור זה... והנני חושב ליתן עוד מודעה בהעתון עד"ז.

נדפס בתשורה (שוחאט, תש"ע).

אגרות נוספות אליו — אג"ק חכ"ד אגרת ט'קיא, ובהנסמן בהערות שם. לקמן אגרת הבאה. עוד בענין השידורים בראדיץ, בההרים, בימי הקיץ — ראה לקמן שם.

ועפמשי"נ טובים השנים גו': קהלת ד, ט.

(* נדפסה בלקו"ש ח"ט בתחלתו.)

שלעתיד יעבור על העניינים ביחד עם א' החוזרים. וכמו שעשה גם הרר"י שי הלוי וויינבערג (כמדומה עם הרר"י שי הכהן כהן).

ד

[כ"ו סיון, ה'תשכ"ו]

[1] כמובן ופשוט.

[2] אזכיר עה"צ.

ה

בי"ה. ד' תשרי תשי"ד

ברוקלין.

מרת ... חי

ברכה ושלוש!

איך האָב באַקומען אייער בריף, און ווען איך וועל זיין אויף דעם ציון הק' פון מיין שווער כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע וועל איך מזכיר זיין אייך צו אַ חתימה וגמר חתימה טובה און צו אַ גוטען זיסען יאָר, און איר דאַרפט זיין שטאַרק אין בטחון בהשם יתברך אַז יעדער איד, מאַן אַדער פרוי יונג אַדער אַלט, איז וואו ער זאָל זיך ניט געפינען איז ער ניט עלענד, וואָרום

ד

מהעתיקה. מענה למו"ה משה פנחס הכהן כ"ץ, על גליון מכתבו בתאריך זה — בו כותב: הנה אשתקד* השתדלתי בראדיאָ סטיישאָן בההרים (ליבערטי מאַנטיסעלאַ) wvos ונתנו 15 מינוט בלי תשלום להשמיע מהשיחות קודש של כ"ק אד"ש, ואחרי שהתחלתי בזה באמצע הקיץ הי' רק 4 שידורים (ואתחנן, עקב, ראה, שופטים) ... והנני עתה בשאלה אם להתחיל להשתדל בזה גם השתא, וכשנתחיל בהשתדלות עתה (ובפרט אחרי שכבר נתנו אשתקד) אפשר יתנו על כל הקיץ היינו — 8-9 שבועות ... והנני מחכה על תשובת ועצת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה. על שאלתו "אם להתחיל להשתדל בזה גם השתא" — העביר רבינו קולמוס על תיבת "אם", וכתב (כבפנים [1]); ובשולי מכתבו בקשת ברכה להצלחת הענין — כתב רבינו (כבפנים [2]). אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת הקודמת, ובהנסמן בהערות שם.

ה

מהעתיקה.

(* ראה לעיל אגרת הקודמת.

השם יתברך וועלכער איז דער בעל הבית פון דער גאנצער וועלט איז מיט עם צוזאמען, און היט יעדער טריט און שריט זיינעם, און ווען מען וויל נאָר אַרײַנטראַכטען זיך און זעהען זעהט מען דאָס אויך מיט די פליישיקע אויגען, און השי"ת זאָל אייך מצליח זיין אַז איר זאָלט דאָס זעהען און פילען וואָס פריער און זאָלט האָבען אַ רוהיקען לעבען און אַ גוטען לעבען סאַיי בגשמיות און סאַיי ברוחניות.

בברכת חתימה וגמר חתימה טובה.

[תרגום חפשי]

קבלתי מכתבה, וכשאהי על הציון הקי של חותני כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אזכירה לחתימה וגמר חתימה טובה ולשנה טובה ומתוקה; וצריכה היא להתחזק בבטחון בהשם יתברך אשר כל איש ישראל, גבר או אשה, צעיר או זקן, הנה בכל מקום שרק יימצא אינו בודד, כי השי"ת, שהוא הבעל הבית של העולם כולו, נמצא אתו, ושומר כל צעד ושעל שלו, וכשרק רוצים להתבונן בזה ולראות, רואים זאת גם בעיני בשר, והשי"ת יצליחה שתראה ותרגיש זאת ובהקדם, ויהיו לה חיי מנוחה וחיים טובים הן בגשמיות והן ברוחניות.

בברכת חתימה וגמר חתימה טובה.

לזכות

הילד **יחזקאל אברהם מאיר הכהן** שיחי
ליום הולדתו, יום א' דחג השבועות, ו' סיון
וליום הכנסו בבריתו של אאע"ה י"ג סיון, ה'תשע"ד

ולזכות אָחיו ואחיותיו
שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' **צבי הירש הכהן** וזוגתו מרת **עלקא** שיחיו זרחי

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' **שלמה הכהן** וזוגתו מרת **חי' שרה** שיחיו זרחי

הרה"ת ר' **יעקב יהודה ליב** וזוגתו מרת **חווה** שיחיו אָלטיין

מרת **ליבא מיכלא** שתחי' זרחי

הרה"ת הרב ר' **מרדכי דוב** וזוגתו מרת **רחל דוואשא** שיחיו אָלטיין